

Formål for faget Billedkunst på Hørby Efterskole

Formålet med undervisningen i billedkunst er, at eleverne ved at skabe, opleve og analysere billeder bliver i stand til at se og sanse på en rig og nuanceret måde og at bruge og forstå billedsprog som et personligt meddelelses- og udtryksmiddel.

Eleverne skal i arbejdet med plane, rumlige og elektroniske billeder tilegne sig viden og indsigt og få lyst til og grundlag for at udtrykke sig i og med billeder.

Som led i deres æstetiske udvikling og som medskabere af kultur udvikler eleverne fortrolighed med kunstens og massekulturens billedformer, og de forstår betydningen heraf i egen og i fremmede kulturer.

Signalement af faget billedkunst som valgfag

Der undervises i billedkunst som valgfag på 9. og/eller 10. klassetrin.

De centrale kundskabs- og færdighedsområder er:

- Billedfremstilling
- Billedkundskab
- Visuel kommunikation

I billedkunst som valgfag anvender og uddyber eleverne de kundskaber og færdigheder, de besidder bl.a. fra den obligatoriske undervisning. De grundlæggende kundskaber og færdigheder i de tre områder udvikles som en helhed både i billedkunst som valgfag, og når valgfaget indgår i tværgående emner og problemstillinger.

De centrale kundskabs- og færdighedsområder er grundlaget for tilrettelæggelsen, gennemførelsen og evalueringen af undervisningen, således at eleverne får mulighed for at udvikle deres evne til at opleve billeder og udtrykke sig eksperimenterende i praktisk billedarbejde udvælge, afkode, vurdere og kommunikere visuelle udtryk, som bærer af personlig, social og kulturel identitet videreudvikle arbejdet med de visuelle udtryk, som findes i hverdagen i en forlængelse af det obligatoriske forløb i billedkunst udvikle billedesproglige forudsætninger for at være medskabere og deltager i egne og andre billedkulturer.

Slutmål for faget billedkunst som valgfag

Efter 9./10. klassetrin

Billedfremstilling

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at arbejde hensigtsmæssigt i billeder med et udvalg af billedformer og egne billedfascinationer udtrykke iagttagelser, betydninger, fantasier, følelser og holdninger i billeder vælge hensigtsmæssigt mellem forskellige metoder, teknikker og materialer under fremstillingen af plane, rumlige og elektroniske billeder eksperimentere med billedudtryk og benytte kombinationer af visuelle former i den billedskabende proces inddrage forskellige kulturers billedformer i billedarbejde inddrage nogle af historiens og samtidens visuelle kulturer i billedarbejde.

Billedkundskab

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at iagttage, beskrive, tolke og vurdere billeders indhold afkode tegn og symbolers betydning i billeder analysere, reflektere over og bruge forskellige billedegenrer og kategorier.

Visuel kommunikation

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at deltage med visuelle udtryk i projekter i eller uden for skolen anvende kunstens og kulturens billedsprog som et kommunikationsmedie.

Bemærkninger:

Ovenstående er identisk med undervisningsministeriets trinmål for faget dansk i 9. og fra 2005.

Med baggrund i fælles mål for faget dansk, er det bredest mulige grundlag for en varieret undervisning sikret.

Der undervises fortiden med 2 timer om ugen.

Formål for faget Biologi på Hørby Efterskole

Formål

Formålet med undervisningen i biologi er, at eleverne tilegner sig viden om de levende organismer og den omgivende natur, om miljø og sundhed samt om anvendelse af biologi. Der skal lægges særlig vægt på forståelsen af sammenhænge.

Undervisningen skal i videst mulig omfang tage sit udgangspunkt i elevernes egne oplevelser, undersøgelser og opfattelser samt søge at fremme deres glæde ved naturen og lyst til at beskæftige sig med biologiske emner og problemstillinger.

Elevernes ansvarlighed overfor natur og miljø skal videreudvikles, og undervisningen skal bidrage til at skabe grundlag for stillingtagen og handlen i forhold til menneskets samspil med naturen.

Centrale kundskabs- og færdighedsområder

De centrale kundskabs- og færdighedsområder er:

- De levende organismer og deres omgivende natur
- Miljø og sundhed
- Biologiens anvendelse
- Arbejds måder og tankegange

I biologi arbejder eleverne med naturen i al dens mangfoldighed. Dyr, planter, svampe, encellede organismer samt mennesker og samspillet herimellem udgør fagets arbejdsområder. Praktiske og undersøgende aktiviteter, hvor lyst, nysgerrighed og fortrolighed får plads til at udvikle sig, kombineres med biologiske teorier og forklaringer.

Arbejdet omfatter også problemstillinger, der giver stof til at overveje, hvordan vi kan forholde os til natur og miljø, med mennesker, fostre og fremtidige generationer.

Eleverne arbejder med egne og andres opfattelser af ansvarlighed og engagement.

Det enkelte emne i undervisningen skal altid ses i en biologisk sammenhæng - i økologisk og udviklingsmæssigt perspektiv. En stor del af de biologiske problemstillinger kan imidlertid ikke adskilles fra menneskers aktiviteter. I disse tilfælde arbejdes der også med samfundsmæssige og etiske betragtninger. Så vidt muligt omfatter undervisningen derfor et økologisk, et udviklingsmæssigt, et værdimæssigt og et samfundsmæssigt perspektiv.

Centrale områder

De levende organismer og deres omgivende natur

I undervisningen får eleverne mulighed for at anvende deres viden om de levende organismer, deres livsrytmer og tilpasninger i nye sammenhænge. Der arbejdes også her med cellers bygning og funktion, men der sigtes mod en lidt dybere faglig forståelse - også i forbindelse med naturvidenskabelige teorier om livets opståen og udvikling.

Det er vigtigt, at eleverne får lejlighed til at iagttage og beskrive den levende natur samt foreslå og gennemføre undersøgelser. Det er også vigtigt, at eleverne får mulighed for at arbejde med modeller eller andre visualiseringer, når undervisningen omhandler forhold, der ikke umiddelbart kan erkendes.

Arbejdet omfatter også i denne fase eksempler på, hvorledes tilpasninger og samspil er resultat af en dynamisk udviklingsproces.

Undervisningen omfatter især

- organismers forhold til føde, vand, ilt, lys, temperatur
- tilpasninger i bygning, funktion og adfærd til forskellige levesteder og levevilkår
- udvikling og ændring i økosystemer
- fotosyntese, opbygger- og nedbryderføddekæder, stofkredsløb og energistrøm
- dyre- og plantecellers bygning og funktion
- principper for proteinsyntesen
- livets opståen
- artsdannelse, livets udvikling og den biologiske mangfoldighed i et naturområde
- enkeltorganismer, sammenhænge og sammenligninger til andre naturområder

- menneskets produktive og rekreative udnyttelse af naturområdet

Miljø og sundhed

Menneskets udnyttelse af naturgrundlaget og de heraf følgende miljø- og sundhedsproblemer behandles i undervisningen på baggrund af biologisk viden og i tæt forbindelse med forskellige værdiforestillinger, interesseudsætninger og handlemuligheder.

I dette forløb får eleverne mulighed for at arbejde mere i dybden med forståelse af udvalgte fysiologiske processer og med vurderinger i forbindelse med undervisningens emner og problemstillinger.

Undervisningen omfatter især

- aktuelle lokale og globale miljø- og sundhedsproblemer samt deres årsager og betydning
- interesseudsætninger i forbindelse med udnyttelse af naturressourcer
- forskellige erhvervs udnyttelse af naturen set i forhold til en bæredygtig udvikling
- sammenhænge mellem kroppens funktioner og livsstil og levevilkår
- opbygning, nedbrydning og anvendelse af fedtstoffer, kulhydrater og proteiner i kroppen på et elementært, molekylært niveau
- udvalgte forebyggelses- og helbredelsesmetoder
- forskellige natursyn

Biologiens anvendelse

Eleverne arbejder med eksempler på forskellige bioteknologier og deres betydning for natur, miljø og mennesker. Der fokuseres på det biologiske grundlag for produktionen i forskellige erhverv.

Eleverne arbejder i dette forløb i højere grad med at anvende og vurdere viden i forhold til etiske og samfundsmæssige spørgsmål - samt med at tage stilling og formidle stoffet.

Undervisningen omfatter især

- produktion ved hjælp af enzymer og forædlede organismer
- produktion ved hjælp af gensplejsede organismer
- udvalgsavl og genteknologi i plante- og dyreproduktion
- muligheder for at ændre på menneskers – såvel fødte som ufødtes - arveanlæg i både krops- og kønsceller
- eksempler på de moderne bioteknologiers anvendelse på mennesker med vægt på visioner og begrænsninger samt etiske problemer
- brugen af dna-analyser og kortlægning af menneskers arveanlæg
- biologiske modeller og deres forklaringsværdi i forhold til de systemer, de beskriver

Arbejds måder og tankegange

Eleverne arbejder med planlægning, gennemførelse, vurdering og formidling af undersøgelser/eksperimenter og resultater i forbindelse med indholdet fra de centrale kundskabsområder. Der lægges i højere grad vægt på vurdering i dette forløb.

Elevernes kreativitet og samspillet mellem teori og praksis er centralt.

Eleverne skal arbejde med at

- iagttage og beskrive den levende natur samt formulere enkle, konkrete biologiske problemstillinger
- foreslå og gennemføre undersøgelser og eksperimenter, der kan understøtte eller afkræfte deres formodninger
- vælge og anvende laboratorie- og feltudstyr
- planlægge og gennemføre feltbiologiske undersøgelser i lokalområdet eller på længere ekskursioner
- vurdere problemer inden for fx miljø, sundhed, bioteknologi og naturforvaltning
- skelne mellem faktuelle spørgsmål og holdningsspørgsmål
- vurdere biologifagligt indhold i forhold til forskellige værdiforestillinger, interesseudsætninger og handlemuligheder
- bearbejde og formidle naturoplevelser, tanker om miljøproblemer eller bioteknologiske visioner på forskellige måder, eventuelt i tværfagligt samarbejde

Faget arbejder frem mod folkeskolens prøver i naturfagene fysik/kemi, biologi og geografi på 9. klassetrin, der omfatter en obligatorisk fælles prøve i fysik/kemi, biologi og geografi samt en digital

selvrettende udtræksprøve i enten fysik/kemi, biologi eller geografi.

Formål for faget Cambridge English på Hørby Efterskole

Formål:

Formålet med undervisningen er at udfordre eleverne fagligt, at give dem mulighed for at beherske engelsk på højt niveau, og at give dem mulighed for at stifte bekendtskab med en international anerkendt eksamen.

Fokuspunkter er:

Al kommunikation foregår på engelsk.

Læsning af autentiske tekster.

Arbejde med engelsk grammatik og syntaks.

Arbejde målrettet for udvidet ordforråd.

Arbejde hen imod mere autentisk udtale og intonation.

Mundtlig og skriftlig formulering på højt niveau, formelt eller uformelt.

Ved skoleårets afslutning tilbydes Cambridge international eksamen FCE (First Certificate in English), hvor der testes i at læse/forstå, at lytte/forstå samt mundtlig og skriftlig formulering i forskellige sammenhænge.

Eksamen afholdes af Studieskolen, testcenter for Cambridge Engelsk, udgifter afholdes af den enkelte elev.

Formål for faget Dansk på Hørby Efterskole

Formål:

Formålet med undervisningen i dansk er at fremme elevernes oplevelse af sproget som en kilde til udvikling af personlig og kulturel identitet, der bygger på æstetisk, etisk og historisk forståelse. Undervisningen skal fremme elevernes lyst til at bruge sproget personligt og alsidigt i samspil med andre. Eleverne skal styrke deres bevidsthed om sproget og udvikle en åben og analytisk indstilling til deres egen tids og andre perioders udtryksformer. De skal opnå udtryks- og læseglæde og øge deres indlevelse og indsigt i litteratur og anden fiktion. Undervisningen skal give eleverne adgang til det nordiske sprog- og kulturfællesskab.

Signalement af faget dansk

Der undervises i dansk på 9. og 10. klassetrin.

De centrale kundskabs- og færdighedsområder er:

- Det talte sprog (lytte og tale)
- Det skrevne sprog (læse og skrive)
- Sprog, litteratur og kommunikation
- Kernen i faget er dansk sprog og litteratur

Dansk er et dannelsesfag, hvor de grundlæggende kundskaber og færdigheder skal udvikles som en helhed gennem hele skoleforløbet både i faget dansk, og når dansk indgår i tværgående emner og problemstillinger.

De centrale kundskabs- og færdighedsområder er grundlaget for tilrettelæggelsen, gennemførelsen og evalueringen af undervisningen, således at eleverne kan forstå og udtrykke sig sikkert og varieret, samt eksperimentere med og argumentere om sprog, tekster og andre udtryksformer tilegne sig kundskaber om dansk sprog, tekster og andre udtryksformer i forskellige kommunikationssituationer og i trykte, elektroniske og andre medier opnå kundskaber om samspillet mellem udtryk og indhold, mellem sprog og tekster og om kommunikation opleve og forstå, at sproget, teksterne og de andre udtryksformer har betydning for den personlige, sociale og kulturelle identitet.

Trinmål - synoptisk opstillet for faget dansk

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

Det talte sprog:

Efter 9. klassetrin

- bruge talesproget forståeligt, klart og varieret i samtale, samarbejde og diskussion.
- vælge den mundtlige genre, der passer bedst til situationen
- fremlægge og formidle stof med indsigt i, hvilken form der passer til situationen, og hvilke hjælpemidler der bedst støtter hensigten
- udtrykke fantasi, følelser, tanker, erfaringer og viden i en sammenhængende og disponeret form
- bruge kropssprog og stemme som udtryksmiddel afpasset efter genre og kommunikationssituation
- bruge hjælpemidler, der støtter kommunikationen, og gøre sig fri af manuskript
- lytte aktivt og forholde sig åbent, analytisk og vurderende til andres mundtlige fremstilling
- fungere som mødeleder, der styrer og

10. klassetrin

- bruge talesproget sikkert og varieret i samtale, samarbejde og diskussion
- vælge den mundtlige genre, der passer bedst til situationen, og udtrykke sig med personlig sikkerhed og selvstændighed
- fremlægge og formidle stof med indsigt i, hvilken form der passer til situationen, og hvilke hjælpemidler der bedst støtter hensigten
- udtrykke fantasi, følelser, tanker, erfaringer og viden i en sammenhængende og veldisponeret form
- bruge kropssprog og stemme som udtryksmiddel afpasset efter genre og kommunikationssituation
- bruge hjælpemidler, der støtter kommunikationen, og gøre sig fri af forlæg, således at de opnår reel kontakt med tilhørerne
- lytte aktivt og forholde sig åbent,

<p>konkluderer</p> <ul style="list-style-type: none"> • forstå norsk og svensk i store træk og have kendskab til ligheder og forskelle mellem nabosprogene 	<p>analytisk og vurderende til andres mundtlige fremstilling i samtale og dialog</p> <ul style="list-style-type: none"> • fungere som mødeleder, der styrer og konkluderer • forstå norsk og svensk i store træk og have kendskab til ligheder og forskelle mellem nabosprogene
---	---

Det skrevne sprog – læse:

<ul style="list-style-type: none"> • læse sikkert og med passende hastighed i både skønlitterær og faglig læsning • benytte varierende læsemåder afpasset efter formålet – oversigtslæse, punktlæse og nærlæse • fastholde det væsentlige i en tekst ved hjælp af understregning, mindmap, referat, resumé og notater • læse op og gengive egne og andres tekster i fortolkende og dramatisk form • læse norske og svenske tekster 	<ul style="list-style-type: none"> • læse sikkert og med passende hastighed i både skønlitterær og faglig læsning • benytte varierende læsemåder afpasset efter formålet – oversigtslæse, punktlæse og nærlæse • fastholde det væsentlige i en tekst ved hjælp af understregning, mindmap, referat, resumé og notater • læse op og gengive egne og andres tekster i fortolkende og dramatisk form • læse norske og svenske tekster
---	---

Det skrevne sprog – skrive:

<ul style="list-style-type: none"> • vælge den fiktive eller ikke-fiktive genre, der passer bedst til skriveformålet • skrive sammenhængende, klart og forståeligt om fantasi, følelser, tanker, erfaringer og viden i en form, der passer til situationen • skrive refererende, beskrivende, berettende, kommenterende, argumenterende og reflekterende • indsamle stof og disponere et indhold på en måde, der fremmer hensigten med kommunikationen • styre skriveprocessen fra idé til færdig tekst • forholde sig til formel sproglig korrekthed i egne og andres tekster • bruge regler for sammensætninger og afledninger i egne og andres tekster • bruge ordbogens opslagsdel og indholdsdel og bruge stavekontrol og autokorrektur på computer • bruge nyt afsnit, sætte tegn og markere replikker i egne tekster • anvende layout og bruge billeder i deres egne tekster, så det fremmer tekstens kommunikation • skrive en læselig, personlig, rytmisk håndskrift med passende hastighed • skrive på computer med hensigtsmæssig skriveteknik • give respons på andres tekster og modtage respons på egne tekster • bruge skrivning bevidst og reflekterende som hjælpemiddel i andre sammenhænge som logbog, 	<ul style="list-style-type: none"> • vælge den fiktive eller ikke-fiktive genre, der passer bedst til skriveformålet • skrive til en defineret modtager som fx offentlige myndigheder og private virksomheder • skrive sammenhængende, sikkert og varieret om fantasi, følelser, tanker, erfaringer og viden i en form, der passer til situationen • skrive refererende, beskrivende, berettende, kommenterende, argumenterende og reflekterende • indsamle stof, skabe sig overblik og disponere et indhold på en måde, der fremmer hensigten med kommunikationen • styre skriveprocessen selvstændigt fra idé til færdig tekst • forholde sig til formel sproglig korrekthed og variation i egne og andres tekster • bruge regler for sammensætninger og afledninger i egne og andres tekster • bruge ordbogens opslagsdel og indholdsdel og bruge stavekontrol og autokorrektur på computer • bruge nyt afsnit, sætte tegn og markere replikker i egne tekster med sikkerhed • layoute og bruge billeder i egne tekster, så det fremmer tekstens kommunikation • skrive en læselig, personlig, rytmisk håndskrift med passende hastighed • skrive på computer med hensigtsmæssig skriveteknik
---	---

- give respons på andres tekster og modtage respons på egne tekster
- bruge færdigheder og erfaringer fra responsarbejdet bevidst ved individuelt arbejde
- bruge skrivning bevidst og reflekterende som hjælpemiddel i andre sammenhænge som logbog og hurtigskrivning og i forbindelse med notatteknik

Sprog, litteratur og kommunikation:

- bruge og gøre rede for sproget som middel til konfliktløsning, overtalelse, underholdning, argumentation, manipulation, formidling af viden samt sprogets poetiske funktion
- gøre rede for samspillet mellem sprog, tekst, genre, indhold og situation
- forholde sig analytisk og vurderende til sprog, sprogbrug og sprogrigtighed i deres egne og andres tekster
- gøre rede for betydningen af sproglige virkemidler og bruge dem
- kende forskellige sætningstyper og sætningsled samt ordklasserne og deres funktion i sproget
- anvende viden om litteraturens foranderlighed gennem tiderne og om, at litteraturen afspejler den tid, den er blevet til i
- kende til det danske sprogs udvikling og mangfoldighed
- vurdere og perspektivere værdier og værdiforestillinger i andres udsagn samt i tekster og andre udtryksformer fra forskellige tider
- fortolke, vurdere og perspektivere tekster og andre udtryksformer ud fra såvel umiddelbar oplevelse som analytisk forståelse
- kende forskellige genrer og deres blandingsformer inden for fiktion og ikke-fiktion
- gøre rede for genre, kommunikation, komposition, fortælleforhold, fremstillingsform, tema og motiv, sprog og stil samt meningen i tekster og andre udtryksformer selvstændigt og i samspil med andre
- udtrykke sig i billeder, lyd og tekst i såvel enkle som mere komplekse produktioner i en form, der passer til situationen, samt i dramatisk form
- søge information på forskellige måder og i forskellige medier samt vælge den informationskilde, der er mest hensigtsmæssig
- bruge og gøre rede for sproget som middel til konfliktløsning, overtalelse, underholdning, argumentation, manipulation, formidling af viden samt sprogets poetiske funktion
- gøre rede for samspillet mellem sprog, tekst, genre, indhold og situation
- forholde sig analytisk og vurderende til sprog, sprogbrug og sprogrigtighed i deres egne og andres tekster
- vise indsigt i og gøre rede for betydningen af sproglige virkemidler og bruge dem bevidst
- vise indsigt i forskellige sætningstyper og sætningsled samt ordklasserne og deres funktion i sproget
- anvende viden om litteraturens foranderlighed gennem tiderne og om, at litteraturen afspejler den tid, den er blevet til i
- kende til det danske sprogs udvikling og mangfoldighed
- vurdere og perspektivere værdier og værdiforestillinger i andres udsagn samt i tekster og andre udtryksformer fra forskellige tider
- deltage aktivt i valg af stof, herunder nyere og ældre litteratur, som har betydning for deres egen personlige udvikling
- fortolke, vurdere og perspektivere tekster og andre udtryksformer ud fra såvel umiddelbar oplevelse som analytisk fordybelse
- vise indsigt i forskellige genrer og deres blandingsformer inden for fiktion og ikke-fiktion
- gøre rede for genre, kommunikation, komposition, fortælleforhold, fremstillingsform, tema og motiv, sprog og stil samt meningen i tekster og andre udtryksformer selvstændigt og i samspil med andre
- forholde sig til tekster og andre udtryksformer, herunder samspillet mellem litteraturen og andre kulturudtryk, og til litteraturens og

forskellige mediers stilling i samfundet og betydningen for den enkelte og for fællesskabet

- udtrykke sig i billeder, lyd og tekst i såvel enkle som mere komplekse produktioner i en form, der passer til situationen, samt i dramatisk form
- søge informationer på forskellige måder og i forskellige medier samt vælge den informationskilde, der er mest hensigtsmæssig

---

Bemærkninger:

Ovenstående er identisk med undervisningsministeriets trinmål for faget dansk i 9. og 10. klasse fra 2005.

Med baggrund i fællesmål for faget dansk, er det bredest mulige grundlag for en varieret undervisning sikret.

Der undervises p.t. 5 lektioner á 45 minutter om ugen.

Formål for faget Drama på Hørby Efterskole

Formål

Formålet med undervisningen i drama er at udvikle elevernes lyst til og færdighed i at bruge drama som udtryksmiddel og fremme deres indsigt i og glæde ved teatrets særlige kommunikationsform.

Stk. 2. Undervisningen skal udvikle elevernes forståelse og brug af det dramatiske udtryk som en mulighed for at indleve sig i mennesker, situationer og miljøer.

Stk. 3. Eleverne skal gennem praksis øge deres forståelse af den dramatiske udtryksforms særlige kropslige, æstetiske og sociale muligheder.

Læseplan

I valgfaget drama arbejder eleverne med drama og teater som udtryksform.

Indholdet i drama- og teaterarbejdet kan hentes inden for alle emner og begivenheder.

Undervisningen tager udgangspunkt i det praktiske arbejde med krop, stemme og intellekt fortrinsvis gennem agering i fiktive forløb.

Undervisningen er baseret på drama- og teaterarbejdets grundelementer, virkemidler og dramaturgiske valg.

Valgfaget drama bygger på traditioner inden for dramaområdet, fx improvisation, dramatisering, rollespil, lege og øvelser - og inden for teaterområdet, fx fra ide til forestilling, fra egen fortælling til forestilling, fra ikke dramatisk tekst til forestilling, fra manuskript til forestilling.

Undervisningen omfatter

- grundlæggende øvelser, hvor eleverne styrker deres bevidsthed om og beherskelse af teaterets grundelementer rum, figur og forløb
- igangsættende øvelser og dramalege, hvor eleverne styrker deres energi og koncentration, krop og stemme
- dramaøvelser, hvor eleverne får indsigt i sig selv og hinanden
- teaterøvelser, hvor eleverne styrker deres forståelse af og færdigheder i at arbejde med teater
- dramaforløb, bl.a. til undersøgelse af emner og problemstillinger og som et led i en produktion
- arbejde med og fremstilling af forskellige former for teater med henblik på opførelse

Der arbejdes i progressive forløb inden for ovennævnte punkter. Undervisningen omfatter desuden overværelse af forestillinger og møde med teater under forskellige former.

Der arbejdes med

- drama- og teaterarbejdets grundelementer, herunder agering, rum, figur, forløb
- virkemidler, herunder spænding, konflikt, kontrast, symboler, rytme
- dramaturgiske valg, herunder tolkning, fokus, vendepunkt, stil og form
- regi, herunder fx scenografi, lys, lyd, maske, kostume
- research, herunder indsamling og bearbejdning af stof og materiale til indhold og fremstilling

Formål for faget Engelsk på Hørby Efterskole

Formålet med undervisningen i engelsk er, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, således at de kan forstå talt og skrevet engelsk og kan udtrykke sig mundtligt og skriftligt. Undervisningen skal samtidig udvikle elevernes bevidsthed om engelsk sprog og sprogbrug samt om sprogtilegnelse.

Stk. 2. Undervisningen skal skabe rammer for oplevelse, indsigt og samarbejde samt styrke elevernes aktive medvirken. Herved skal undervisningen bidrage til, at eleverne bevarer lysten til at beskæftige sig med sprog og kultur til fremme af deres videre udvikling.

Stk. 3. Undervisningen skal give eleverne indsigt i kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande og derved styrke deres internationale forståelse og forståelse af egen kultur.

Slutmål for faget Engelsk på Hørby Efterskole

Efter 9. /10. klassestrin

Kommunikative færdigheder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå talt engelsk om kendte og ukendte emner fra dagligdagen
- forstå hovedindholdet af lyd- og billedmedier, hvor forskellige regionale og sociale sproglige varianter forekommer, når emnerne er genkendelige
- deltage i samtaler mellem flere indfødte sprogbrugere
- deltage uforberedt i samtaler om kendte emner
- gengive informationer og oplevelser
- redegøre for erfaringer og viden og udtrykke følelser og holdninger i forbindelse med samtaler, debatter og fremlæggelser
- læse, forstå og referere hovedindholdet af forskellige typer af tekster inden for genkendelige emner
- søge og udnytte informationer fra forskellige medier og informationskilder inden for genkendelige emner
- udtrykke oplevelser, følelser og viden i en sammenhængende, skriftlig form
- afpasse en skreven tekst i forhold til modtageren, når der er tale om teksttyper fra dagligdagen

Sprog og sprogbrug

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udtrykke sig hensigtsmæssigt inden for gængse, sociale omgangsformer
- udtrykke sig uformelt, mundtligt og skriftligt
- afpasse udtryksformen efter modtager, situation og teksttype
- anvende grundlæggende viden om teksters opbygning og sammenhæng inden for almindeligt forekommende teksttyper
- anvende et tilstrækkeligt og forholdsvist præcist ordforråd inden for gængse emne-områder
- anvende synonymer eller omskrivninger, når ordforrådet ikke er tilstrækkeligt
- anvende ofte forekommende faste vendinger og kulturbundne udtryk, således at kommunikationen lykkes
- udtale engelsk forståeligt, herunder med en udtale og intonation, der ligner britisk og amerikansk sprogtoner
- anvende viden om centrale grammatiske områder, når fokus er på den sproglige form
- anvende retstavning og tegnsætning så præcist, at meningen i en tekst bliver tilstrækkelig tydelig

Sprogtilegnelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udnytte mange af de muligheder, der er for at anvende engelsk uden for skolen
- anvende strategier i forbindelse med kommunikation, først og fremmest omskrivning, overbegreber og synonymer
- vælge lyttestrategier i forhold til en given situation
- abstrahere fra en udtale, der adskiller sig fra den vante

- vælge læsemåde i forhold til teksttype og situation
- anvende forskellige læsestrategier
- udnytte it og mediers muligheder i forbindelse med informationssøgning og kommunikation
- anvende ordbøger, grammatiske oversigter og stavekontrol hensigtsmæssigt
- anvende viden om skriveprocessens faser
- skrive fra idé til færdig tekst, herunder indsamle stof og disponere et indhold
- vælge arbejdsform i forhold til den foreliggende aktivitet eller opgave
- understøtte et sprogligt udtryk med praktisk-musiske udtryksformer

Kultur- og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende viden om levevilkår, værdier og normer i engelsktalende lande i arbejdet med skønlitteratur, sagprosa og medier
- perspektivere tekster til egen kultur og til forhold i engelsktalende lande
- vurdere forskellige kilders troværdighed, herunder informationer fra elektroniske medier
- anvende engelsk som et internationalt kommunikationsmiddel i og uden for skolen

Formål for faget Filosofi på Hørby Efterskole

Formål og indhold

- Faget beskæftiger sig med den klassiske/antikke og moderne filosofi, argumentation, verdensanskuelser (ismer), metafysik, logik, etik og filosofihistorie.
- Faget behandles ud fra et åbent og neutralt synspunkt.

Faglige mål:

Fagets overordnede mål er, at eleverne:

- opnår viden om og forståelse af filosofiens kerneområder og underdiscipliner.
- får indsigt i sammenhænge og spændingsfelter inden for de enkelte filosofiske grene.
- får viden om filosofis betydning for individ, grupper og samfund.

Eleverne skal kunne:

- analysere, fortolke og perspektivere fagets materiale.
- anvende elementær filosofifaglig terminologi.
- formulere sig om etiske problemstillinger.
- indgå i en debat om egne og andres anskuelser på et fagligt grundlag.

Kernestof:

- Antik filosofi. Der arbejdes med og på baggrund af tekster af Platon og Aristoteles.
- Eksistentialisme. Der arbejdes med og på baggrund af tekster af Søren Kierkegaard.
- Moderne filosofi.

Undervisningsplan

Der arbejdes med kildetekster, som analyseres, tolkes og perspektiveres, men også brede fremstillinger (baggrundsstof) hører med til fagets materiale.

Desuden inddrages andet kildemateriale såsom billedstof.

Undervisningsformer

Undervisningen vil i starten mest være lærerstyret for derefter at overgå til mere selvstændige arbejdsformer. I forløbet vil indgå både klasseundervisning, arbejde i par eller grupper og individuelt arbejde.

Formål for faget Fit by Nature på Hørby Efterskole

Formål og indhold:

Faget beskæftiger sig med træning af hele kroppen, idet vi både træner: Styrke, kondition, udholdenhed, smidighed, koordination og balance. Faget har endvidere til formål at motivere eleverne til at dyrke motion og få et sundt og aktivt liv, øge deres kropsbevidsthed, bevisliggøre dem om hvordan man undgår skader og styrker kroppens funktionalitet. Vi træner intenst og lægger vægt på effektivitet, funktionalitet, kropsbevidsthed og evnen til at få øje på træningsmuligheder i det fri. Vi træner - så vidt muligt - udendørs.

Faglige mål:

Fagets overordnede mål er, at eleverne:

- Opnår kendskab til deres krop og den muskulære opbygning af denne.
- Får indsigt i, hvordan de kan træne kroppen hensigtsmæssigt.
- Oplever glæden ved at træne i frisk luft og sollys.
- Finder ud af hvor stor en forskel 30-40 minutters træning gør fysisk – og psykisk.
- Får lyst – og redskaber – til at træne, også udenfor undervisningen.

Eleverne skal:

- Kunne sammensætte differentierede træningsprogrammer, således at man kan opnå specifikke resultater.
- Være bevidste om hvordan man træner på en måde, så kroppen ikke overbelastes.
- Opnå viden om – og kunne reflektere over – hvordan egen opførsel påvirker motivationen i gruppen.
- Opleve fremgang i egen fysiske styrke, funktionalitet, kropsbevidsthed, motivation samt opbygge et personligt "øvelseskatalog".
- Reflektere over idrættens rolle i samfundet.

Undervisningsplan:

Vi vil starte ud med overvejende lærerstyrede og meget praksisnære træningssessioner. Langsomt vil vi indsluse elevernes ideer. Over tid skal eleverne selv (på skift) prøve kræfter med at planlægge en træning for det øvrige hold. Som afslutning på dette vil de ansvarlige elever modtage kvalificeret evaluering fra både elever og lærer. Undervisningen foregår udendørs og gør derfor brug af de muligheder forskellige årstider giver os.

Undervisningsformer:

Der vil både blive arbejdet med lærerstyret undervisning og elevstyret træning. Begreber som forpligtende fællesskab, vedholdenhed, nysgerrighed, optimisme, social intelligens og engagement vil naturligt komme i spil. Eleverne vil opnå redskaber til efterfølgende at kunne fortsætte deres træning individuelt, eller sammen med en makker. Der vil blive arbejdet frem imod at eleverne selv vil kunne facilitere træningsforløb for grupper.

Formål for faget Fysik/kemi på Hørby Efterskole

Formålet med undervisningen i fysik/kemi er, at eleverne tilegner sig viden og indsigt om fysiske og kemiske forhold. Undervisningen skal medvirke til udvikling af naturvidenskabelige arbejdsmetoder og udtryksformer hos den enkelte elev med henblik på at øge elevernes viden om og forståelse af den verden, de selv er en del af.

Stk. 2. Undervisningen skal give mulighed for at stimulere og videreudvikle alle elevers interesse og nysgerrighed over for naturfænomener, naturvidenskab og teknik med henblik på at udvikle erkendelse, fantasi og lyst til at lære. Eleverne bør opnå tillid til egne muligheder for at forholde sig til problemstillinger med naturvidenskabeligt og teknologisk indhold af betydning for den enkelte og samfundet.

Stk. 3. Undervisningen skal bidrage til elevernes grundlag for at få indflydelse på og tage medansvar for brugen af naturressourcer og teknik både lokalt og globalt. Undervisningen skal give eleverne mulighed for at erkende naturvidenskab og teknologi som en del af vor kultur og vort verdensbillede.

Slutmål for faget Fysik/kemi

Efter 9./10. klassetrin

Fysikkens og kemiens verden

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- benytte fysiske og kemiske begreber og enkle modeller til at beskrive og forklare fænomener og hændelser
- kende til udvalgte stoffers kredsløb i naturen

Udvikling i naturvidenskabelig erkendelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kende til udviklingen i den atomare beskrivelse af grundstoffer og kemiske forbindelser
- kende til forskellige tiders forestillinger om universets opbygning og udvikling
- kende til væsentlige træk ved den teknologiske udvikling

Anvendelse af fysik og kemi i hverdag og samfund

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- gøre rede for, diskutere og tage stilling til samfundets ressource- og energiforsyning
- beskrive og forklare eksempler på energiomsætninger
- beskrive og forklare eksempler på fremstilling af produkter samt vurdere produktionsprocessers belastning af miljøet
- beskrive hverdagslivets teknik og dens betydning for den enkelte og samfundet

Arbejds måder og tankegange

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- identificere og formulere relevante spørgsmål, samt opstille enkle hypoteser
- planlægge, gennemføre og vurdere undersøgelser og eksperimenter
- vælge udstyr, redskaber og hjælpemidler, der passer til opgaven

Faget arbejder frem mod folkeskolens prøver i naturfagene fysik/kemi, biologi og geografi på 9. klassetrin, der omfatter en obligatorisk fælles prøve i fysik/kemi, biologi og geografi samt en digital selvrettende udtræksprøve i enten fysik/kemi, biologi eller geografi.

I 10. klasse afsluttes faget med folkeskolens 10. klasseprøve – FP10.

Formål for faget Geografi på Hørby Efterskole

Formål

Formålet med undervisningen i geografi er, at eleverne tilegner sig viden om og forståelse af de naturgivne og kulturskabte forudsætninger for levevilkår i Danmark og i andre lande samt samfundenes udnyttelse af naturgrundlag og ressourcer.

Undervisningen skal bygge på elevernes egne iagttagelser, oplevelser og undersøgelser og på geografiske kilder, så de udvikler interesse for selv at udbygge deres viden om omverdenen.

Undervisningen skal fremme elevernes forståelse af fremmede kulturer og give dem mulighed for at udvikle engagement, selvstændig stillingtagen til og ansvarlighed over for problemer vedrørende udnyttelse af naturgrundlag, ressourcer og den kulturskabte omverden og konsekvenserne for miljø og levevilkår.

Centrale kundskabs- og færdighedsområder

De centrale kundskabs- og færdighedsområder er:

- Globale mønstre
- Naturgrundlaget og dets udnyttelse
- Kultur og levevilkår
- Arbejds måder og tankegange

I geografi skal de grundlæggende kundskaber og færdigheder i hvert af de fire områder udvikles som en helhed på 7.-9. klassetrin både i faget geografi, og når geografi indgår i tværgående emner og problemstillinger. Undervisningen i geografi bygger på de kundskaber og færdigheder, eleverne blandt andet har erhvervet i natur/teknik.

De centrale kundskabs- og færdighedsområder er grundlaget for tilrettelæggelsen, gennemførelsen og evalueringen af undervisningen, således at eleverne får mulighed for at

- forstå at levevilkårene i et område er bestemt af samspillet mellem naturgrundlaget og menneskeskabte forhold
- tilegne sig et meningsfyldt kendskab til vigtige navne som holdepunkt for et nationalt og globalt overblik
- forholde sig til menneskets udnyttelse af naturgrundlaget og dets ressourcer og udvikle ansvarlighed i forbindelse hermed
- anvende geografiske begreber og metoder til at beskrive og perspektivere naturfænomener, kulturgeografiske mønstre, miljøproblemer og regionale problemstillinger

Centrale områder

Globale mønstre

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- give eksempler på globale naturgeografiske mønstre, kredsløb og sammenhænge
- beskrive den globale befolknings- og storbyfordeling
- give eksempler på globale mønstre i forbindelse med økonomi, produktion, resourceforbrug, miljø og forurening

Naturgrundlaget og dets udnyttelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- beskrive det geologiske kredsløb
- beskrive vigtige forhold bag vejr, klima og klimaforandringer på jorden
- beskrive, hvordan isen, vandet og vinden kan forme landskaber
- beskrive og forklare sammenhængen mellem landskab, klima, jordbund og vand som grundlag for levevilkår i verdens forskellige egne

Kultur og levevilkår

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- beskrive og forklare vigtige forhold, der påvirker befolknings- og byudvikling med udgangspunkt i danske forhold
- beskrive og forholde sig til menneskers levevilkår i eget og andre samfund
- give eksempler på årsager til internationale konflikter begrundet i geografiske forhold
- vurdere de miljømæssige konsekvenser af samfundenes udnyttelse af naturgrund-laget

Arbejds måder og tankegange

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- gennemføre en analyse af globale mønstre, problemstillinger og regioner og samspillet mellem disse ved hjælp af geografiske kilder og hjælpemidler
- anvende globus, kort, fly- og satellitfotos samt elektroniske data som arbejdsredskaber til at skabe overblik og sammenhæng
- kende verdensdele, lande, byer m.m. på kort og globus, herunder navne på væsentlige danske lokaliteter og deres placering
- foretage undersøgelser, målinger og registreringer på grundlag af egne iagttagelser og oplevelser i natur- og kulturlandskabet
- anvende informationsteknologi i forbindelse med informationssøgning, undersøgelser, registrering, bearbejdning og fremlæggelse

Faget arbejder frem mod folkeskolens prøver i naturfagene fysik/kemi, biologi og geografi på 9. klassetrin, der omfatter en obligatorisk fælles prøve i fysik/kemi, biologi og geografi samt en digital selvrettende udtræksprøve i enten fysik/kemi, biologi eller geografi.

Formål for faget Grundtræning og bevægelse på Hørby Efterskole

Formål og indhold:

Faget beskæftiger sig med bevægelse og træning af hele kroppen, idet vi både arbejder med styrke, koordination, udholdenhed, smidighed, kondition, balance, opvarmning og ekspressive udtryk.

Faget har endvidere til formål at give eleverne en bevidsthed om kroppens muligheder samt motivere dem til at dyrke motion og give lyst til at bevæge sig - også uden for undervisningen.

Indholdet i undervisninger er inspireret af crosstræning/grundtræning, dans, rytmisk gymnastik og ekspressiv bevægelse. I forbindelse med indholdet i undervisningen, vil der blive benyttet og præsenteret forskellige typer af musik samt et bredt udsnit af forskellige kultur- og samfundsrelaterede danse, lege, træningsmetoder og øvelser.

Faglige mål:

Fagets overordnede mål er, at eleverne:

- oplever glæde ved bevægelse gennem leg og fællesskab.
- opnår en større kropsbevidsthed, en bedre koordination og kommer i bedre form.
- får indsigt i hvordan kroppen kan trænes og udstrækkes hensigtsmæssigt.
- blive opmærksomme på kulturens- og samfundets mangfoldighed inden for dans, bevægelse og fysisk træning.
- bliver i stand til at udføre mere eller mindre koreograferede rytmiske sammensætninger.
- får mulighed for at udtrykke sig gennem bevægelse, og herigennem udvikle sin forståelse af sig selv som del af et fællesskab.

Undervisningen:

Undervisningsformen er forholdsvis lærerstyret, men over tid vil eleverne få mulighed for at undervise hinanden og selv sammensætte kortere forløb eller træningsprogrammer. Der veksles mellem individuel og fælles træning og bevægelse. Derudover vil der være rig mulighed for, eleverne kan få medindflydelse på indholdet i faget.

Formål for faget Historie/Samfundsfag på Hørby Efterskole

Udviklingen i undervisningen på 9. og 10. klassetrin

Menneske og stat

Undervisningen relaterer sig især til den viden, eleverne tilegner sig i historie.

Rollespil og iscenesatte diskussioner bidrager til at tydeliggøre, at synspunkter baserer sig på både værdier og kendsgerninger. Det prioriteres, at undervisningen knytter sig til aktuelle begivenheder i forholdet mellem menneske og stat og interesseorganisationers rolle heri.

Elevundersøgelser og beskrivelser danner baggrund for klassens videre drøftelser om fordele og ulemper ved velfærdsstaten. Eleverne kan afprøve deres holdninger i form af fiktive debatmøder, indlæg i skolebladet og lignende.

Eleverne søger i stigende grad oplysninger på egen hånd, fx ved at indhente politiske partiers oplysningsmateriale og andet skriftligt materiale og ved at interviewe ansatte i stat, amt eller kommune. Herved styrker eleverne deres sikkerhed i at arbejde med begreber som fx byrdefordeling, bloktilskud og rammelov.

Ved at arbejde med materiale fra EU's institutioner – Kommission, Europa-Parlament og Ministerråd – øger eleverne deres faktuelle viden, samtidig med at de udvikler analytiske færdigheder. Når eleverne bearbejder stoffet med henblik på videreformidling, trænes de i at vurdere oplysningers relevans, hvilket støtter overblikket.

Undervisningen byder på mange muligheder for via oplysninger fra aviser, radio, tv og Internettet at beskrive og analysere samarbejds- og konfliktsituationer i det internationale samfund.

Menneske og samfund

Elevernes egne oplevelser bringes i samspil med faglige begreber og teorier. Det sker ved, at eleverne drøfter, undersøger og analyserer sammenhænge mellem på den ene side menneskers fællesskaber og på den anden side værdier og normer. Eleverne bliver bedre til at skelne mellem "identitet" som udtryk for, hvem de er, og "roller" som udtryk for, hvordan de handler i forskellige situationer, fx i skolen, i familien og blandt kammerater.

Eleverne undersøger, hvordan det enkelte individs situation i familien, på arbejdsmarkedet og i fritiden knytter sig tæt til de forskellige samfundstyper, fx landbrugssamfund, industri-samfund og videnssamfund.

Ved at arbejde med interview, analyser af partiers materialer og med spørgeskemaundersøgelser får eleverne i stigende grad indblik i forskelle og ligheder mellem de politiske partiers politik.

Med udgangspunkt i principper for demokratiske beslutningsprocesser knyttes forbindelse til skolens elevråd således, at eleverne bliver mere bevidste om, at demokratiske processer indgår i deres hverdag. I den forbindelse undersøges, hvem der deltager i elevrådet, hvilke beføjelser rådet har, og hvor elevrådet er repræsenteret. I forlængelse heraf diskuteres elevrådets indflydelse og betydning.

Eleverne øger deres bevidsthed om, hvordan de benytter sig af det globale medieudbud, fx ved at den enkelte elev kortlægger sit daglige forbrug af medier. Gennem udveksling af erfaringer med elever i andre lande øges kendskabet til andre unges hverdag i relation til skole og undervisning, job, familieforhold, medieforbrug, fritid og kammerater.

Menneske og kultur

Elevernes interesse for forskellige kulturers værdier og normer skærpes ved, at undervisningen skaber debat om værdier, som eleverne prioriterer højt. Det undersøges, hvorfor og hvordan forskellige værdier kan have høj prioritet inden for andre kulturer. Historiske, samfundsmæssige, sociale og familiemæssige forhold inddrages.

Elevernes viden om forskelligartede livsformer i det danske samfund systematiseres og udbygges ved at gøre begrebet livsform operationelt for eleverne. Begrebet livsform er især anvendeligt, når de skal indsamle og bearbejde oplysninger om forskellige menneskers opfattelse af forholdet mellem arbejde og fritid. Der arbejdes med "lønarbejder-livsform", "karrierebundet livsform" og "selvstændig livsform".

Livsformsbegrebet kan herefter danne udgangspunkt for at arbejde med elevernes egen livsformsbaggrund.

Der sættes fokus på at udvikle et begrebsapparat, som kan styrke medmenneskelig og international forståelse. For at forhindre at eleverne udvikler nationalistiske og etnocentriske holdninger arbejdes målrettet med at tydeliggøre forskellen mellem nationalfølelse og nationalisme.

Globalisering er et vilkår, som eleverne i stigende grad skal kunne håndtere. Derfor sætter undervisningen globaliseringen ind i et kulturelt, økonomisk, kommunikativt og økologisk perspektiv.

Menneske og natur

Undervisning om naturen som ressource tager udgangspunkt i elevernes eget natursyn eller naturopfattelse. I et økologisk perspektiv har elevernes handlemåder betydning for naturens udvikling. Derfor er en del af undervisningen henlagt til steder i det omgivende samfund, hvor eleverne kan indsamle materiale, der gennem iagttagelse og analyse kan afdække interessekonflikter og konsekvenser af forskellige aktørers adfærdsmønstre.

Eleverne udvikler deres forståelse af, at menneskers brug af naturen er knyttet til et givent samfund i en given tid. At naturen er under stadig forandring, og at mennesker har indflydelse på udviklingen.

Undersøgelser af fx fødevarers tilblivelse kan danne baggrund for elevernes øgede viden om sunde og usunde fødevarer samt om, at der er grænser for udnyttelsen af naturen.

Eleverne får indsigt i, at det enkelte menneske både som privatperson og via samfundets demokratiske institutioner kan øve indflydelse på udnyttelsen af naturen.

Fagene historie, kristendom og samfundsfag samlæses.

Formål for faget Hit eller fallit på Hørby Efterskole

Mål:

Målet for undervisningen er at give eleven en bedre forståelse for egen privatøkonomi nu og i særdeleshed fremover, og dermed muligheden for at stille sig kritiske over for lovende tilbud og dermed undgå økonomiske faldgruber.

Emner:

- Løn:** Hvordan læser man en lønseddel. Hvad skal der betales i atp, a-skat og am-bidrag. Hvordan beregnes feriepengene, og hvornår udbetales de. Kendskab til Jobpatruljen. Vigtigheden af at tjekke og gemme sine lønsedler – og papirer i al almindelighed.
- Skat:** Hvad skal der betales skat af. Hvorfor betaler vi skat, hvad går skatten til? Sort arbejde. Nemid/Tast selv kode hvad er det? Personfradrag, fradrag og træk-procent. Forskudsopgørelse, selvangivelse og slutopgørelse. Vigtigheden af at ændre sin forskudsopgørelse, hvis ens indkomst ændrer sig.
- SU:** Hvilke uddannelser giver ret til SU. Hvad kan man få i SU? Hvornår er man udeboende og hvornår er man hjemmeboende. Forældres indkomst, hvordan påvirker det SU?. Muligheden for at få SU-lån.
- Budget:** Hvad kan et budget bruges til. Praktiske eksempler i regnearket, rådigheds-beløb, pengeinstitutternes krav om budget. Lær at sætte "tæring efter næring". Hvad kan der spares på? Opfølgning af budget.
- Lån:** Hvad betyder det at købe på afbetaling? Hvad koster det at låne? Hvad er ÅOP? Hvorledes er afdragsprofilen på et lån. Vurder lånetilbud.
- Opsparing:** Mulighed for at spare op i stedet for at låne.
- Elevønsker:** Undervejs vil der sandsynligvis opstå emner, som det vil være relevante at tage op.

Metoder:

Ovenstående emner gennemgås på følgende måde:

Der tages udgangspunkt i undervisningshæftet "Dig og dine penge" et undervisningshæfte udarbejdet af Jyllandsposten med støtte for TrygFonden. Herfra gennemgås på tavlen og eleverne læser selv de relevante sider.

- Der løses opgaver:** Hvor man træner i det gennemgåede stof og søger evt. yderligere information på nettet.
- Leg:** Quiz: Hvor man er opdelt i hold og skal blive enige om et svar. Bold-Jeopardi – det hold som rammer først får muligheden for at svare. Spil: – slå med terning – træk et spørgsmål – hvem kommer først i mål. På nettet ligger små quiz, hvor man kan teste sig selv.
- Skuespil:** Hvor der trænes i at begrunde fordele og ulemper. Eks. långiver/modtager. Par – uenige om økonomien.
- Gæstelærere:** Eksempelvis fra SKAT.
- TV:** Se eks. Luksusfælden og find løsningsforslag før eksperterne.
- Diskussioner /erfaringsudveksling:** Hvordan får du pengene til at slå til, tjekker du din lønseddel, betaler dine forældre eller har du egen økonomi.

Formål for Idrætsundervisningen på 9. og 10. klassetrin

Kroppen og dens muligheder

Undervisningen skal gennem træning, afprøvning, konkurrence og samarbejde fokusere på videreudvikling af elevernes bevægelsesmæssige færdigheder.

Der stilles stadig større korrekthedskrav til de tekniske og taktiske færdigheder.

Undervisningen skal give mulighed for, at eleverne anvender deres viden og indsigt, så de kan udarbejde og gennemføre opvarmnings- og træningsforløb.

Gennem forløbet skal eleverne udfordres til at inddrage flere forskellige idrætslige handleformer i forbindelse med selvstændige opgaveløsninger.

Gennem forskellige idrætslige småspil og lege skal eleverne udfordres og udvikle kompetencer der gør dem i stand til selv at kunne udvikle forskellige spil og lege. Ligeledes skal en undervisning med musik give eleverne mulighed for at udføre og udvikle rytmiske forløb og danse samt ekspressive udtryk.

Idrættens værdier

Eleverne undersøger og bearbejder i stigende grad værdien af egen indsats i relation til det fælles resultat.

Elevernes indsigt og forståelse for egne præstationer prioriteres højere end deres resultatmæssige fremgange.

Undervisningen skal give eleverne mulighed for at forholde sig til tabe-/vindesituationer og reflektere over etiske og moralske problemstillinger.

Det teoretiske arbejde med fysiologiske og biologiske emner inddrages i en praksissammenhæng samt i tværfaglige forløb. Dette sker bl.a. på baggrund af viden fra andre fag, fx biologi og hjemkundskab.

Forskellige idræts- og motionsformer inddrages for at stimulere elevernes opfattelser af lyst og glæde ved bevægelse.

Undervisningen skal sætte fokus på sammenhæng mellem livsstil og levevilkår, for at eleverne kan erkende betydningen af egne valg og handlinger.

I slutningen af forløbet diskuterer eleverne deres forskellige opfattelser af begreberne kropskultur og kropsidealer i forhold til og i gensidig respekt for deres selvforståelse.

Idrætstraditioner og -kulturer

For at belyse idrættens funktion i et historisk perspektiv inddrages forskellige idrætters udvikling gennem tid.

Eleverne skal gennem undervisningen kunne opnå kendskab til den danske foreningstradition.

Gennem forskellige aktiviteter og undersøgelser opbygges et bredt kendskab til såvel etablerede som spontane idræts- og motionsformer.

Lokalområdet danner udgangspunkt for elevernes selvstændige undersøgelse af mulighederne for at kunne være fysisk aktiv.

Undervisningen tilrettelægges således, at eleverne inddrager det omkringliggende samfundsmuligheder, herunder også en præsentation af den danske foreningstradition.

Der undervises i følgende discipliner: Badminton, basketball, floorball, fodbold, fællesfredag, håndbold, supplerende fodbold og volleyball.

Formål for faget Kok Amok på Hørby Efterskole

Formål:

Formålet med undervisningen i Kok Amok er, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, så de bliver i stand til at tage medansvar og udvise omsorg for den virksomhed, der finder sted i køkkenet.

Gennem praktiske, eksperimenterende og skabende opgaver får eleverne mulighed for sansemæssige og æstetiske oplevelser og for at udvikle selvværd og livsglæde, så de i fællesskab med andre, og hver for sig, får lyst til, og bliver i stand til, at tage kritisk stilling og handle i hjem og samfund.

Gennem undervisningen fremmes elevernes forståelse af egen og andres kultur, som den kommer til udtryk i udførelsen af opgaver i køkkenet, samt for den betydning, anvendelsen af ressourcer har for sundhed og livskvalitet. Undervisningen skal lægge op til, at eleverne oplever værdien af et fællesskab og samarbejde, der bygger på ligeværd og tolerance.

Fokusområder:

Mad, måltider og livskvalitet

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- sammensætte, tilberede og anrette måltider til forskellige lejligheder
- smage forskelle og sætte smagserfaringer i relation til kryddring, fødevarer, tilberedningsformer, måltider og servering
- give eksempler på måltider gennem tiden og i forskellige kulturer
- vurdere mad og måltiders betydning for ressourcer og miljø
- forholde sig til aktuelle emner og problemstillinger om mad og måltider

Fødevarer og håndværk

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- planlægge og tilberede varieret, indbydende og velsmagende mad
- planlægge praktiske arbejdsprocesser, alene og sammen med andre
- benytte faglige udtryk og begreber
- eksperimentere med råvaresammensætning, smagsgivere og teknikker
- behandle fødevarer, redskaber og udstyr hensigtsmæssigt
- vælge opskrifter og tilpasse dem efter forskellige kriterier

Hygiejne og sundhed

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- håndtere hygiejne ved tilberedning og opbevaring af fødevarer
- behandle redskaber og udstyr hensigtsmæssigt
- udføre god personlig hygiejne i forbindelse med arbejdet med fødevarer

Formål for faget Kristendomskundskab på Hørby Efterskole

Efter 9./10. klassetrin

Livsfilosofi og etik

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- reflektere over grundlæggende eksistentielle spørgsmål og diskutere den religiøse dimension og dens betydning for menneskers livsforståelse
- forstå og forholde sig til religiøst sprog og udtryk
- vurdere etiske principper og moralsk praksis
- udtrykke sammenhænge mellem forskellige værdigrundlag og tilhørende tydning af tilværelsen
- håndtere mødet mellem forskellige kulturer og religioner
- reflektere over og udtrykke sig om forholdet mellem mennesket og naturen

Bibelske fortællinger

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udtrykke viden om centrale fortællinger fra Det Gamle og Nye Testamente
- diskutere de bibelske fortællingers sigte og perspektiv og deres tydning af tilværelsen
- gøre rede for bibelske fortællinger og symbolers betydning i kunsten, herunder litteraturen

Kristendommen og dens forskellige udtryk i historisk og nutidig sammenhæng

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forholde sig til spørgsmålet om, hvad kristendom er
- gengive hovedtrækkene i kristendommens historie
- vurdere kristendommen og folkekirkens betydning i Danmark
- forholde sig til kirkelige retninger i vor tid
- formulere sig om brug og betydning af kristne symboler og ritualer
- tolke salmer og sange samt benytte dem som udtryksform

Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- gengive udvalgte træk ved nogle af de store verdensreligioner, herunder ligheder og forskelle
- beskrive og forholde sig til udvalgte religiøse sekter og bevægelser
- reflektere over relationer mellem forskellige religioner og samfund
- diskutere og forholde sig til udvalgte temaer inden for forskellige religioner
- forstå brug og betydning af symboler og ritualer i forskellige religioner

Fagene historie, kristendom og samfundsfag samlæses.

Formål for faget Køkkenpraktik på Hørby Efterskole

Formål

Formålet med undervisningen i køkkenpraktik er, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, så de bliver i stand til at tage medansvar for, at den tilberedte mad tilgodeser nutidige ernæringsprincipper, så den bliver sund, afvekslende og velsmagende, samt at den bliver til en fornuftig pris.

Undervisningen skal fremme elevernes interesse for folkesundheden, ved at de gennem teori og praktisk gerning får kendskab til de mest grundliggende principper for den madlavning de senere i hjemmet vil være ansvarlig for.

Fagets indhold

Gennem teoretisk bearbejdelse af arbejdsplaner, der tager sit udgangspunkt i "Madpyramiden", medvirker eleverne i den daglige madlavning med bagning, varmt mad og koldt mad.

Faget er obligatorisk og læses for hver elev med et timetal på 37 for én uge i skoleåret.

Teoretisk del:

Den teoretiske del indeholder følgende områder:

- Servering, udtagning og bordskik
- Madpyramiden
- 5 gode råd om kosten
- Kalorier
- Vitaminer
- Bakterier og temperaturer
- Hygiejne ved tilberedning
- Arbejdsstillinger
- Arbejdsplan
- Opskrifter

Praktisk del:

Den praktiske læreproces tager sit udgangspunkt i de teoretiske emner.

Eleverne følger køkkenpersonalets normale praktiske arbejdsturnus i hverdage og weekends.

Ved afslutningen af faget køkkenpraktik har hver elev udarbejdet sin egen praktikmappe.

Formål for faget Learn to play på Hørby Efterskole

Learn to play er på Hørby Efterskole et valgfag, hvor man som uøvet eller let øvet arbejder med at lære guitar-, ukulele- eller klaverspil. Gennem danske og udenlandske musiknumre i forskellige sværhedsgrader samt gennem et akkordkendskab, som gradvist udvides og øges i sværhedsgrad, stifter eleven bekendtskab med forskellige teknikker til at spille og til at lære, hvordan man griber processen at lære en ny sang an.

Formålet med undervisningen er, at eleverne udvikler deres evne til at udtrykke sig i og om musik og desuden bibringe eleven forudsætninger for livslang og aktiv deltagelse i musiklivet. Gennem aktiv og skabende beskæftigelse med musik skal undervisningen desuden medvirke til elevernes følelsesmæssige og intellektuelle udvikling, udvikling af koncentration og motorik samt at øge deres forståelse af sig selv som en del af et fællesskab.

Formål for faget Lektie på Hørby Efterskole

Lektie er obligatorisk for elever i 10. klasse, der ikke har begge tilbudsfagene tysk og fysik.

Lektie giver rum for eleverne til at fordybe sig i en række forskellige fag af både boglig, fysisk og praktisk karakter. Den enkelte elev vil have mulighed for at støtte sig til og få hjælp af en lærer samt de øvrige elever, der er med i faget.

I Lektie arbejdes med fag og emner, hvor eleven har brug for at forbedre sine kompetencer.

Gennem arbejdet i Lektie får eleven mulighed for at fordybe sig i forskellige emner inden for bestemte af skolens øvrige fag og således skal Lektie ses som såvel et forberedelsesfag som et rum for fordybelse i forskellige faglige problemstillinger.

Eleverne er selv med i tilrettelæggelse af det indhold, som Lektie skal have for den enkelte, hvorfor faget rummer en stor grad af medbestemmelse for den elev, der tager ansvar.

Faget giver endvidere eleven mulighed for refleksion over og bedst mulig udnyttelse af egne kompetencer og styrkeområder samt at forbedre og drage nytte af egne og andres styrkeområder.

Eleven trænes i selvstændigt at organisere sin tid til at få daglige lektier/afleveringer afleveret til tiden.

Formål for faget Lær som du er på Hørby Efterskole

Et obligatorisk fag for 9. og 10. klasse, hvor nysgerrigheden om læring er i centrum.

Formål:

At eleven får et øget kendskab og en mere grundlæggende forståelse for sin læringsstil.
At skærpe interesse og viden om læring gennem primært praktiske øvelser.

Temaer som vil være en del af undervisningen.

MPM – mine personlige mål

Læringsstile

Læringsmiljøer

Forpligtende elevteams

MI – mange intelligenser

Processen "fra elev til studerende"

Studieparathed/uddannelsesparathed

Karakterdannelse

Livsparathed

mm.

... Gennem et væld af forskellige øvelser og korte teoretiske forløb.

Formål for faget Løb på Hørby Efterskole

Løbefaget henvender sig både til den erfarne, der allerede løbetræner jævnligt, og til den uerfarne, der ønsker at komme til det. Vi mødes én gang om ugen, hvor vi arbejder praktisk med at forbedre din kondition og opnå en fast løberutine. Vi løber i alt slags vejr, så tøjet skal være derefter.

Løbefaget tager udgangspunkt i løb som træningsform. Du vil komme til at arbejde med forskellige former for løbetræning såsom interval, langdistance, bakketræning osv. Løbets fysiologi og løbetræningens påvirkning af kroppen vil blive inddraget, og du vil få et større kendskab til din egen krop, og hvordan du selv bliver påvirket af forskellige former for løb.

Der vil blive mulighed for at deltage i forskellige løbearrangementer, og det er bl.a. muligt at træne op til og deltage i et eller flere halvmaratonløb.

Undervisningens indhold

Træningslære/fysiologi

Træningsplanlægning

Løbeteknik

Kost og træning

Intervaltræning

Bike & Run

Distancetræning

Skadesforebyggende træning

Mulighed for halvmarathon

Målbeskrivelse

Målet med faget er at give dig en grundlæggende viden om løbetræning samtidig med at du kommer i bedre form.

Formål for faget Matematik på Hørby Efterskole

Formålet med undervisningen i matematik er, at eleverne bliver i stand til at forstå og anvende matematik i sammenhænge, der vedrører dagligliv, samfundsliv og naturforhold. Analyse og argumentation skal indgå i arbejdet med emner og problemstillinger.

Stk. 2. Undervisningen tilrettelægges, så eleverne opbygger matematisk viden og kunnen ud fra egne forudsætninger. Selvstændigt og i fællesskab skal eleverne erfare, at matematik både er et redskab til problemløsning og et kreativt fag. Undervisningen skal give eleverne mulighed for indlevelse og fremme deres fantasi og nysgerrighed.

Stk. 3. Undervisningen skal medvirke til, at eleverne oplever og erkender matematikkens rolle i en kulturel og samfundsmæssig sammenhæng. Med henblik på at kunne tage ansvar og øve indflydelse i et demokratisk fællesskab, skal eleverne kunne forholde sig vurderende til matematikkens anvendelse.

Slutmål for faget Matematik på Hørby Efterskole

Efter 9./10. klassetrin

Arbejde med tal og algebra

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende tal i forskellige sammenhænge
- arbejde med forskellige skrivemåder for tal
- udvikle og benytte regneregler
- bestemme størrelser ved måling og beregning
- læse og benytte variable samt arbejde med grafiske fremstillinger i koordinatsystem
- vælge og bruge hensigtsmæssige metoder og hjælpemidler til beregning

Arbejde med geometri

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- benytte geometriske metoder og begreber til beskrivelse af ting fra dagligdagen
- arbejde med modeller og fremstille tegninger ud fra givne betingelser
- tolke, benytte og vurdere forskellige typer af tegning
- undersøge og beskrive egenskaber ved plan- og rumgeometriske figurer

Matematik i anvendelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- vælge hensigtsmæssig regningsart i givne situationer
- bruge matematik som et redskab til at beskrive eller forudsige en udvikling eller en begivenhed
- arbejde med grafiske fremstillinger
- anvende statistik og vurdere statistiske oplysninger
- forholde sig til sandsynligheder
- erkende matematikkens muligheder og begrænsninger ved anvendelse af matematiske modeller

Kommunikation og problemløsning

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- erkende, formulere og løse problemer ud fra analyse af data og informationer
- argumentere for og give faglige begrundelser for fundne løsninger
- vurdere og tage stilling til sammenhængen mellem problemstilling og løsning
- overskue og behandle matematiske problemstillinger, der ikke er af rutinemæssig art*
- benytte undersøgelser, systematiseringer og ræsonnementer til at løse problemer og erkende generelle sammenhænge
- veksle mellem praksis og teori
- anvende relevante faglige udtryk og kommunikere om fagets emner med en passende grad af præcision

- bruge hverdagsprog i samspil med matematikkens sprog - i form af tal, tegning og andre fagudtryk

Formål for faget Mediefag på Hørby Efterskole

Formål:

At øge forståelse og interesse for kommunikation og dygtiggøre sig indenfor områderne.

Styrke kommunikation i redaktionen, både interne og eksterne – give og modtage konstruktiv kritik

Tænke modtagerrettet og mediebevidst

Layout bevidsthed

Underlægningsmusikkens univers

Beskæring og andre tekniske virkemidler

Argumentationskneb mm

Redaktionen har tre afdelinger:

Levende billeder - små filmproduktioner

Journalistik – det skrevne ord

Fotos/tegninger – billedekomposition og kommunikation

Vi skal udfordre hinanden med at formidle vores efterskolehverdag i ord og billeder, og vi skal være hinandens bedste og "værste" anmeldere.

Formål for faget MegaVoice på Hørby Efterskole

Formålet med undervisningen i MegaVoice er, at eleverne gennem aktiv og skabende beskæftigelse med musik og sang styrkes i den følelsesmæssige og intellektuelle udvikling, udvikling af koncentration og motorik samt øge deres forståelse af sig selv som en del af et fællesskab.

I valgfaget megavoiced skal eleverne have mulighed for at anvende og uddybe den musikalske kunnen og erfaring, som de tidligere har tilegnet sig.

Indholdsmæssigt vil eleverne i undervisningen møde forskellige genrer, og herved synge forskellige en- og flerstemmige korsatser. Sidst på året vil indholdet i undervisningen i særlig grad omhandle musicalgenren samt her i mulighed for at fordybe sig i netop denne genre.

Undervisningen omfatter deraf naturligvis en analyse af og refleksion over musikkens struktur og udtryk. Valgfaget megavoiced deltager i løbet af efterskoleåret i forskellige koncerter og arrangementer. Heraf kan nævnes Spil-dansk teaterkoncert, juleshow 1. lørdag i advent, deltagelse i ungdomsmessekor og afsluttes med den traditionsrige musical i foråret.

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at;

- deltage aktivt i fælles musikalsk udfoldelse i sang
- synge et alsidigt repertoire af sange og salmer
- synge med god intonation og klang
- deltage i vokal flerstemmighed
- anvende et minimalt udbud af musiklokalets tekniske udstyr
- deltage i sammenspil med opmærksomhed på det musikalske udtryk
- opnå et basalt, men sikkert kendskab til notation
- bruge notation som støtte for musikudøvelse
- deltage i bevægelsesaktiviteter og fremføre et musikalsk udtryk

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at;

- anvende krop, stemme og andre klangkilder i skabende musikalsk arbejde
- skabe lydforløb med udgangspunkt i givne oplæg
- udføre enkel improvisation

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at;

- lytte åbent og opmærksomt til indspillet og levende fremført sang
- udtrykke deres oplevelse af musik i ord og bevægelse
- gøre rede for forskelligartede musikstykkers udtryk
- anvende elementære musikteoretiske begreber
- anvende notation som hjælp til at skabe overblik over sammenhæng og formforløb i et musikstykke
- samtale om musikkens forskelligartede funktioner og virkninger i samfundslivet og i forhold til den enkelte.

Formål for faget Outdoor Challenge på Hørby Efterskole

Formål:

Undervisningen skal gennem træning, afprøvning, oplevelse og samarbejde kvalificere elevernes evne til bevidst og reflekteret at bruge naturen og hinanden.

Undervisningen vil lede hen imod en større forståelse af naturen og en oplevelse af dens mangfoldige udfoldelsesmuligheder. Du vil lære tekniske, sociale og personlige færdigheder, som gør dig i stand til at bruge naturen på alle årstider og i differentierede sammenhænge.

Gennem forløbet skal flere aspekter af friluftslivet inddrages til selvstændige opgaveløsninger.

Der vil blive arbejdet med begreber som: Ansvar, selvstændighed, tekniske færdigheder, samarbejde, naturoplevelser, rekreation, mindfulness, adventure, naturkendskab, selv-indsigt og vi vil indimellem komme "ud af komfortzonen".

Outdoor Challenge vil ruste dig fysisk og psykisk til at stå på egne ben og give dig uforglemmelige oplevelser sammen med dine medstuderende.

Outdoor Challenges værdier:

Eleverne skal kontinuerligt undersøge og bearbejde værdien af egen indsats og forholde det til det fælles resultat.

Elevernes indsigt i - og forståelse for - egne og fælles præstationer prioriteres højere end resultatmæssig fremgang. Formuleret på en anden måde: Vi går mere op i processen end produktet.

Undervisningen skal give eleverne mulighed for at lære sig selv bedre at kende, både som enkelt person og som individ i et fællesskab. Den skal lære dem at reflektere over egne handlinger og få øjnene op for naturens muligheder, både som fællesskab og som individ.

Eleverne vil møde en bred palet af friluftslivets udfoldelsesmuligheder, for på den måde kvalificeret at kunne forholde sig til at bruge naturen, både som gruppe og som enkeltperson.

Det teoretiske arbejde vil dels blive belyst i Outdoor Challenge timerne, men også i tværfagligt samarbejde med fx fag som fx. biologi, kok amok og idræt.

Formål for faget Ridning på Hørby Efterskole

Mål:

Målet for undervisningen er at give eleverne en positiv oplevelse af det tætte fællesskab, der opstår, når man arbejder i mindre grupper. Der opleves et brud med hverdagen, hvor vi kommer væk fra skolen, og får betydende samvær med hinanden og hestene.

Eleverne skal lære omkring hesten som nyttedyr, men også hesten som hobby- og flugtdyr. Dette opnås ved, at vi arbejder med forskellige emner, hvor størstedelen af tiden foregår sammen med hestene.

Emner:

Faget indeholder følgende faste emner, men eleverne har indflydelse på prioriteringen, og kan komme med supplerende forslag til emner.

Hestens ve og vel:	Hvordan omgås man heste, og hvilke tegn skal vi være opmærksomme på i vores omgang med dyrene?
Biomekanik:	Hvilke muskler benytter hestene i ridningen, og hvordan styrker vi bestemte muskelgrupper?
Jordtræning:	Der vil blive demonstreret jordtræning, hvor der arbejdes med hestens adfærd og instinkter, hvorefter vi analyserer på de forskellige reaktioner.
Ridning:	Vi arbejder med forskellige former for ridning.
Økonomi:	Hvad koster det at have hest, og hvilke udgifter skal man være forberedt på kommer? Hvordan laver man et budget, som dækker udgifterne?

Undervisning:

Størstedelen af undervisningen vil foregå praktisk og på Frederikshavn Rideklub, men enkelte gange kan vejret evt. gøre, at vi ikke kan komme derned. Der vil undervisningen foregå på skolen i form af teori, hvor vi arbejder med de ovenstående emner.

Formål for faget Sceneteknik på Hørby Efterskole

Formål:

Undervisningen skal gennem teori og praksis, oplevelse og samarbejde kvalificere eleverne til arbejdet med opbygning af scene, hvor lys og lyd spiller en central rolle.

Undervisningen vil lede hen imod en større forståelse for det grundlæggende inden for brug, opsætning og anvendelse af de tekniske hjælpemidler, der er til rådighed i forbindelse med lys- og lydsætning samt opbygning af et scenebillede med kulisser rekvisitter mv.

Dette sker gennem opøvelse af håndværksmæssige færdigheder, overblik samt evnen til at vælge det rigtige grej alt efter, hvilket scenemæssigt udtryk, der ønskes skabt. Ligeledes er der fokus på samarbejde både i egen faggruppe og i forhold til andre faggrupper eks. i forbindelse med produktion af musical, koncerter mv.

Gennem deltagelse i sceneopbygningen i forbindelse med et musik- eller teaterarrangement på en professionel scene, får eleverne indblik i, hvordan fagets indhold og opgaver bruges i erhvervsmæssig sammenhæng.

Elementer i undervisningen:

Elever kommer i løbet af et skoleår til at arbejde med og opnå færdigheder i forbindelse med:

- Grundlæggende viden om lamper og lampetyper
- Forskellige former for pærere og deres anvendelse i bestemte lampetyper
- Grundlæggende el-lære i forhold til spænding, sikringer, volt og ampere
- Grundlæggende viden om forskellige ledningstyper – deres anvendelse og formåen
- Farvelære i forbindelse med farvesammensætning ved scenelys
- Viden om og brug af forskellige former for højtalere
- Styring af lyspult samt grundlæggende viden om arbejdet ved en lyspult
- Styring af lydpuvt samt grundlæggende viden om arbejdet ved en lydpuvt
- Sikkerhed i forbindelse med arbejde med strøm og generelt i forhold til at arbejde på en scene med forskellige former for værktøj
- Vedligehold af materiel og ansvarlig omgang med grej

Faget tilbydes med 4 timer/uge.

Formål for faget Solosang på Hørby Efterskole

Formålet med undervisningen i solosang er, at eleverne gennem aktiv og skabende beskæftigelse med musik og sang styrkes i den følelsesmæssige og intellektuelle udvikling, udvikling af koncentration og motorik samt øge deres forståelse af sig selv som solist som en del af et fællesskab.

I valgfaget solosang skal eleverne have mulighed for at anvende og uddybe den musikalske kunnen og erfaring, som de tidligere har tilegnet sig.

Indholdsmæssigt vil eleverne i undervisningen møde forskellige genrer, og herved synge forskellige sange med henblik på at udvikle stemmens mangfoldighed og udtryk. Sidst på året vil indholdet i undervisningen i særlig grad omhandle musicalgenren samt her i mulighed for at fordybe sig i netop denne genre.

Undervisningen omfatter deraf naturligvis en analyse af og refleksion over musikkens struktur og udtryk, samt egen rolle i forhold til sammenspil.

Valgfaget solosang deltager i løbet af efterskoleåret i forskellige koncerter og arrangementer. Heraf kan nævnes Spil-dansk teaterkoncert, juleshow 1. lørdag i advent, deltagelse i ungdomsmessekor og særligt den traditionsrige musical i foråret.

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at;

- deltage aktivt i solistisk musikalsk udfoldelse i sang
- synge et alsidigt repertoire af sange og salmer
- synge med god intonation og klang
- deltage aktivt i fælles musikalsk udfoldelse i sang
- synge med korrekt brug af mikrofonteknik
- anvende et minimalt udbud af musiklokalets tekniske udstyr
- deltage i sammenspil med opmærksomhed på det musikalske udtryk og den musikalske formidling
- opnå kendskab til og bruge notation som støtte for musikudøvelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at;

- anvende krop, stemme og andre klangkilder i skabende musikalsk arbejde
- skabe lydforløb med udgangspunkt i givne oplæg
- udføre improvisation med fokus på forskellige stilistiske udtryk

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at;

- lytte åbent og opmærksomt til indspillet og levende fremført sang
- udtrykke deres oplevelse af musik i ord og bevægelse
- gøre rede for forskelligartede musikstykkers udtryk
- anvende elementære musikteoretiske begreber
- samtale om musikkens forskelligartede funktioner og virkninger i samfundslivet og i forhold til den enkelte.

Formål for faget Styrketræning på Hørby Efterskole

Formål og indhold:

Styrketræning beskæftiger sig med træning af hele kroppen, forståelse for kvalitet i bevægelse, samt sind og kosts påvirkning af vores fysiske evner. Vi arbejder med styrke, koordination, udholdenhed, smidighed, kondition, balance, opvarmning og kost. Faget har derudover som formål at give eleverne viden om kroppens muligheder. Herudover skal undervisningen motivere dem til at lære at styrketræne på en fornuftig måde og give dem en lyst til at kaste sig ud i det uden for undervisning.

Indholdet i undervisningen er en blanding af styrketræning under forskellige former såsom tung vægtræning, kropsvægt, crossfit, tekniktræning, kostvejledning osv. I forbindelse med indholdet i undervisningen, vil eleverne møde forskellig teori og brug af denne for at optimere træningen. Der arbejdes med forskellige alsidige træningsmetoder.

Faglige mål:

Fagets overordnede mål er, at eleverne:

- oplever glæde ved styrketræning gennem fællesskab og alsidig udførelse.
- opnår en større kropsbevidsthed, en bedre koordination og kommer i bedre form.
- får indsigt i, hvordan kroppen kan opvarmes, trænes og udstrækkes i en hensigtsmæssig kontekst.
- bliver opmærksomme på kulturens- og samfundets mangfoldighed fysisk træning.
- bliver i stand til at kreere træningsprogrammer på en alsidig måde.
- får mulighed for at udtrykke sig gennem træning, og herigennem udvikle forståelsen af sig selv som del af et fællesskab.
- får en fornemmelse af at kosten spiller en stor rolle ift. vores fysik.
- oplever at arbejdet i undervisningen giver dem større fysisk og psykisk overskud.

Undervisningen:

Undervisningsformen er i begyndelsen af skoleåret primært lærerstyret, da eleverne skal have introduktion til de mange aspekter, faget indeholder. Over tid vil faget bevæge sig i en retning, hvor eleverne bliver mere medbestemmende, og de får mulighed at sammensætte træningsprogrammer og kostplaner. Faget vil have et udgangspunkt i fælles træning, men vil samtidig give den enkelte elev mulighed for at kunne arbejde med sig selv.

Formål for faget Tysk på Hørby Efterskole

Formålet med undervisningen i tysk er, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, således at de kan forstå talt og skrevet tysk og kan udtrykke sig mundtligt og skriftligt. Undervisningen skal samtidig udvikle elevernes bevidsthed om tysk sprog og sprog-brug samt om sprogtilegnelse.

Stk. 2. Undervisningen skal skabe rammer for oplevelse, indsigt og samarbejde samt styrke elevernes aktive medvirken. Herved skal undervisningen bidrage til, at eleverne bevarer lysten til at beskæftige sig med sprog og kultur til fremme af deres videre udvikling.

Stk. 3. Undervisningen skal give eleverne indsigt i kultur- og samfundsforhold i tysktalende lande og derved styrke deres internationale forståelse og forståelse af egen kultur.

Der undervises i tysk på 9. – 10. klassetrin.

De centrale kundskabs- og færdighedsområder er:

Kommunikative færdigheder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå hovedindholdet af talt tysk om centrale emner
- forstå hovedindholdet af lyd- og billedmedier om centrale emner
- deltage i samtaler om centrale emner, herunder redegøre for noget oplevet eller læst
- læse, forstå og referere hovedindholdet af forskellige typer af tekster, inden for genkendelige emner
- søge og udnytte relevante informationer fra forskellige medier inden for genkendelige emner
- udtrykke sig skriftligt i et forståeligt sprog

Sprog og sprogbrug

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udtrykke sig forståeligt, hvad angår udtale og sætningsopbygning
- udnytte viden om ligheder mellem tysk og dansk og mellem tysk og andre sprog
- anvende et centralt ordforråd inden for kendte emner
- anvende ofte forekommende faste vendinger og kulturbundne udtryk, således at kommunikationen lykkes
- anvende centrale sprogbrugsregler, der er vigtige for, at kommunikation lykkes
- anvende retstavning så præcist, at meningen i en tekst bliver tilstrækkelig tydelig

Sprogtilegnelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- vide, hvordan man bedst tilegner sig tysk
- anvende strategier i forbindelse med kommunikation, herunder bede om hjælp til at udtrykke sig og bruge andre ord og vendinger
- vælge lyttestrategier i forhold til en given situation
- anvende forskellige læsestrategier
- udnytte it og mediers muligheder i forbindelse med informationssøgning og kommunikation
- anvende ordbøger, grammatiske oversigter og stavekontrol hensigtsmæssigt
- anvende viden om skriveprocessens faser
- vælge arbejdsform i forhold til den foreliggende aktivitet eller opgave
- understøtte et sprogligt udtryk med praktisk-musiske udtryksformer

Kultur- og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende en grundlæggende viden om levevilkår, værdier og normer i tysktalende lande i arbejdet med skønlitteratur, sagprosa og medier
- drage sammenligninger mellem tysksproget kultur og egen kultur
- anvende tysk som kommunikationsmiddel i mødet med tysktalende

I tysk skal de grundlæggende kundskaber og færdigheder i hvert af de fire områder udvikles som en helhed på alle fagets klassetrin både i faget tysk, og når tysk indgår i tværgående emner og problemstillinger.

De centrale kundskabs- og færdighedsområder er grundlaget for tilrettelæggelsen, gennemførelsen og evalueringen af undervisningen, således at eleverne får mulighed for at

- anvende tysk som kommunikationsmiddel
- anvende sprogets opbygning og virkemidler til at gøre kommunikationen hensigtsmæssig
- anvende deres forståelse af, hvordan de bedst tilegner sig tysk og fortsat udvikler deres sprog
- forholde sig til væsentlige sider af kultur- og samfundsforhold i tysksprogede lande